

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégeniöld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Tisza István lovagiatlansága.

Irta: Dr Gál Zoltán.

Debrecen, április 14.

Igen, lovagiatlan politikus Tisza István. Lovagiatlan ő, aki vasárnapi debreceni beszédében unos-untalan a jó izlésről, a politikai lovagiaságról, az ellenfélnek tartozó köteles tiszteletéről beszélt. És ezenközben teljes izléstelenséggel s lovagiatlansággal a következőket mondta:

— Én lesem a szabadító pillanatot, amidőn ennek a városnak egészséges közhangulata, legyen bárminő pártállásu, fel szabadítja magát a Justh-párt lidérenyomása alól és Debrecen város társadalmának azon tagjai is, akik talán a munkapárt állásfoglalását elvi okokból nem helyeslik, keresnek magoknak legalább olyan képviselőt, olyan vezetőt, akiben becsülésre méltó, tisztességes politikai ellenfelet lehessen tisztelni.

Bakonyi Samu, Tüdős János és Csanak János tehát nem becsülésre méltó, nem tisztességes politikai ellenfelek. Nem tisztességes politikus ezek szerint Bakonyi Samu, akiről tudva vagyon nemcsak Debrecenben, hanem az egész országban, hogy a politikai idealizmusban ritkítja párját, hogy soha életében haszonlesésre, meg nem engedett célok elérésére nem használta fel mandátumát. Akiről közismert dolog, hogy sem politikai, sem magán-

életében nincs egyetlen pont, mely ilyen hangra jogosítaná fel akár Tisza István grófot is. Bakonyi Samu mindig tisztességes politikai fegyverekkel küzdött, parlamenti működésében a függetlenségi elvektől soha el nem tért, imparlamentáris tényre, viselkedése nincs, sohasem volt.

S ki merné jogosultan vádolni a politikai inkorrekttség vádjával Tüdöst vagy Csanakot? Aki az ő politikai integritásukhoz hozzányúl, az tudatosan rágalmoz. S honnan veszi Tisza István a bátorságot, hogy a „tiszteletlen politikai ellenfél“ bélyegét süsse reá három köztisztelt, elveik mellett rendíthetetlenül kitartó férfura, Debrecenben, ahol e három férfi neve a legtiszteltebb, s akkor, mikor a politikai becsület, az elvekhez való következetesség eltévelyedéseit épen Tisza István mutatja ki nyíltan, a saját személyében?

Furcsa időket élünk. Ma már egy-egy politikai pártba való tartozás, úgy látszik, jogot ad arra, hogy mindenkit meglehessen bélyegezni s mindenkinek politikai intaktságát kétségbevonni, aki nem érez velünk. Rosz uton jár Tisza István. Az apja több nobilitást hagyott neki politikai örökségül, mint amennyit ő mutat. Az az iskola, melyből Tiszát úgy látszik eminens

osztályozással bocsátották ki, a Mirabeau iskolája. Vagyis: ha a célnkat el akarjuk érni, nem kell válogatni az eszközökben, még akkor sem, ha magunk tudjuk legjobban, hogy meg nem engedett fegyverekkel harcolunk.

A fegyvercsattogtatásnak ez az éles, kiméretlen hangja sem nem indokolható, sem nem menthető azal, hogy Tisza most „országot menteni“ száguldoz szerte s hadat hirdet politikai ellenfeleivel szemben. Nem menthető s nem indokolható, csupán érthető. Érthető, hogy Tisza István Debrecenben, a függetlenségi eszmék ősi talajában kénytelen olyan fegyverekhez nyulni, aminőkkel azok szoktak hadakozni, akik vesztüket érzik. Érthető, hogy ebben a nekifenekedtségében a politikai morált is lábbal tapossa Tisza, s ha már a debreceni függetlenségi párt pozícióját a munkapárt szent eszméinek varázsával nem tudja megrendíteni, a párt tisztos képviselőjelöltjeinek politikai személyiségéhez nyul meggyanusító szavaival. S érthető végül az is, hogy Tisza István jobban szeretné, ha már a munkapárt hiába erőlködik, Apponyista képviselők kezében látni Debrecen mandátumait, mint a Justh Gyula hiveiben. A testvéremet én is jobban szeretem, mint azt, akinek gondolkodás-

Páris Szent-lélke.

Távolságában a mértföldeknek s a szóknak,
En Istenem, tudom, tőled mily messze estem.
De már az életem látom és nem kifestem:
Bolond, de sorsa ez a Szépet álmodóknak.

Képeid, szobraid, dalaid rámragyognak
Es fénylő kört vonnak kevély lelkem körül.
Mint szentély, úgy fogsz állni vakitva egyedül,
Még ha szemeim itt a félhomályhoz szoknak.

Sugárutaid, hol a lángmilliók égnek
S üzennek gunyosan a kék és gögös égnek,
Uj muzsikára, uj vágyakra mindig hívnak;

Es lelkemre, bár a pusztá be-beszítálja
Eles porával s itt könnyenvett, furcsa, árva:
Száll, száll serege szent fehér galambjaidnak.

Kuthy Sándor.

Uton.

Irta Lengyel Géza.

Friss, téli reggel volt, hideg és tiszta
font a fákon már napsugarak táncoltak. A
kis állomási szobában ketten voltak, Gábori,
meg a felesége. Várták a pesti gyorsvona-
tot. Gábori álmosan pislogott a fehér vi-

dékre, az asszony pedig vidáman nézdegélt.

— Most újra utazunk, — mondotta ragyogó szemekkel.

Gábori felnyitotta a szemét és nagyon egyszerűen mondta:

— Igen, újra.

Az asszony szemrehányóan figyelmeztette rá, hogy mit jelent az utazás. Hogy az első utjuk a nászut volt, mikor szédülve és rózsaszínűen szálltak a piros párnák közé. Azután visszajöttek, még mindig mámorban és hat hónapig éltek elvonulva a bakonyvári főútcán. Most fölmennek, megnézni a pesti világot, színházba járni, vásárolni. És Gáborinak egy két üzletét kell megsürgetnie a minisztériumban. Gábori tehát az osztálytanácsosra gondolt, míg az asszonyban a nászut emlékei ébredtek fel.

Nagy robajjal megnyílt az ajtó. Két fiskális jött be, meg az öreg Naszódi doktor. A férfiak hangos örömmel üdvözölték egymást, ők is Budapestre utaznak, az asszony kedvesen, barátságosan mosolygott és tíz perc mulva a vonaton szorongtak a forrón fűtött folyosón. Az ablakok mögül rosszindulatu szemek meredtek rájuk. Végre bebotorkáltak egy kupéba. Már ketten ültek ott, a szűk ketrec egyszerre megtelt.

Az asszony bátoritanul nézett körül:
— De fiam, hiszen ez második osztály.
Gábori nevetett:

— Hát persze, hogy az. Hová gondolsz? Nem vagyunk már nászutan.

Naszódi doktor hangosan hahotázott. Már maga alá gyürte bundáját és már kezében volt a kártya. Rászóit Gáborira:

— Van már egy esztendeje, Laci, hogy nem játszottunk. De most kipótoljuk. Van időnk Pestig.

Az asszony rémülten figyelte az urát. A férfi nem vette észre tekintetét, esendesen felelt:

— Hogyne, Gyuri bácsi. Nagyon szívesen.

Megnyult az asszony arca, kis szájszögletei lefelé nuzódtak és puha, tömött hajfonatai oldalt billentek. Naszódi már osztotta a kártyát négyfelé. Az egyik fiskális visszautasította.

— Nem játszom, sose szoktam.

Az asszony hálás pillantást vetett rá, az ura közömbösen mondta:

— Akkor hármásban játszunk.

Es megindult a játék. Rohant a vidék, végtelen hómezők váltották fel egymást, a kártya csattogott és a kerekék ütötték a taktust. Az asszony meghuzódott az ülés zugában, a tekintete az urát kereste, körülvette kutatón, lankadó reménnyel és várt egy meleg pillantást, egy gyöngéd mosolyt, ami azt jelentené:

— Várj egy kicsit, Ilikém. Mindjárt vége és a tied leszek.

módja, vére, hite, egész mivolta merőben különbözik az enyémtől.

Minden, minden érthető itt, csak egy nem. S ez az: mért prédikál Tisza annyit a politikai izlésről és lovagiasságról? Hogyan szabad neki a politikai jóhiszeműséget ajkára venni? Bakonyi, Tüdös és Csanak beszámoltak Debrecenben; valamennyien elmondták véleményüket a képviselőház március 21-iki eseményéről; ezt a beszámolót több ezren hallották, több ezren olvasták. Különös haremodor: tudva mindezeket, előállani azzal, hogy Debrecen függetlenségi képviselőjelöltjei általában az egész Justh-párt szolidaritásak a botrányt okozó volt képviselőkkel, tehát Bakonyi társai nem tisztességes politikai ellenfelek.

Szomorú tünet, hogy épen azok élnek vissza a szabad bírálat fegyverével, akiknek politikai programja, agitációjuk módja s minden ténykedésük a legkíméletlenebb kritikát érdemli s provokálja. Szomorú tünet s csak az a vigasztaló benne, hogy ez a modor a kétségbeeső gyöngeségnek s a nemesebb fegyverek hiányának vagy használhatatlanságának a nyilvánvaló jele. A nemzeti munkapárt ma még él, működést fejt ki, erőlködik, hogy létét biztosítsa; de ez az élet tisztavirág-élet s az egyre teljesebbé váló idők hamarosan elsöprik ezt a nemzetietlen pártot, izléstelen s lovagiatlan vezéreivel együtt.

— április 14.

Barabás debreceni képviselőjelölt?

Pár nap óta erősen tartotta magát az a hír, hogy a függetlenségi Kossuth-párt Debrecen város második kerületében is állít képviselőjelöltet. Jelöltül Barabás Bélát emlegetik, aki dr. Bakonyi Samuval szemben venné fel a harcot. Illetékes helyen utána jártunk a dolognak, de erre vonatkozólag semminemű megerősítő hírt nem kaptunk.

Hiába. Gábori buzgón figyelte a kártyát s egyetlen ambíciója az volt, hogy az öreg Naszódit elismerje róla:

— No nem felejtetted még el.

Már vége a felütnek, már a kétségbeesés környékezi az asszonyt. Tart, egyre tart a végtelen játék. Az asszony nem tud már nyugodtan maradni. Megmozdul, az ura felé hajlik. Gábori nem veszi észre. Zavartan szólal meg:

— Laci kérlek . . .

Laci nem néz fel a kártyából. De felel:

— Parancsolj, édes.

— Laci, éhes vagyok — mondja az asszony.

A hangja elfuló. Várja, hogy most összedőljen a hőmező, megálljon a vonat, de legalább is rögtön szétrebbenjen a játék.

De nem rebben szét. Gábori most már felnéz és azt mondja:

— Igen, Ili, hisz van étkezőköcsi.

És játszik tovább nyugodtnan.

Az asszony elrémülten néz körül. Segítségét vár valahonnan. Az ügyvéd, a negyedik, aki nem játszik, megszólal:

— Bizony én is mennék uzsonázni. Ha parancsolja, nagyságos asszony . . .

A nagyságos asszony az urára néz, az ura makacs türelemmel játszik tovább. Az asszony rámeresztli a szemét és magába hangtalanul kérdezi:

Láng Lajos jelöltsége. Tegnap délután a debreceni munkapártnak egy küldöttsége járt fenn Láng Lajosnál, s felajánlotta a harmadik kerületi jelöltséget. Láng a jelöltséget elfogadta.

Hazai mandátuma. Politikai körökben élénk érdeklődést keltett az a körülmény, hogy míg az összes miniszterek és államtitkárok három-négy helyen is jelölték magukat. Hazai Samu honvédelmi miniszternek jelöléséről egyáltalában nincsen szó. *Hazai honvédelmi miniszter nem is fog fellépni*, még pedig abból az egyszerű okból, mert *nincs neki választói jogosultsága*. Miután pedig képviselő csak választói joggal lehet. Hazai nem lesz tagja a képviselőháznak. A koalíciós kormány honvédelmi minisztere ugyan hasonló helyzetben volt, de vele szemben nem érvényesítették ezt a törvényes követelést.

Változnak az idők!

Irta Pallós Árpád dr.

Változnak az idők és változnak az emberek. Ha valaki négy év előtt meg merte volna jósnálni, hogy a darabontok esztét, minden fiutájuknak s eszelvetségükéig gondolatját, Kristóffy Aradon, ebben a valóban kulturában s intelligenciában első helyet elfoglaló városban, dalárdák hargjainál, harsány éljenriadallal, lobogó zászlókkal s leikesült tömeg közepette kísérik a vasutól, a programbeszédjének megtartását szolgáló helyiségbe, — akkor ha mindjárt örültek nem is, de hazaárulónak mindenestre elnevezték volna.

S ma? Ime, a koalíció uralmának letűnése után hat hónapra mindez a hihetetlen, ez a lehetetlen megtörtént. Megtörtént, hogy Aradon Kristóffy Józsefnek, a hirbeid belügyérnek olyan nagy szónoki sikere volt, — hogy akármelyik primadonna megirigyelhette volna kivívott sikereiért. Eppen hogy a lovakat nem fogták ki kocsija elül, hogy a szamarak vontassák tovább azt a szekeret, melyben a Magyarország valamikori leggyülmötebb férfia foglalt helyet.

S ez a valódi mértéke annak, hogy rossz gazdálkodással, könnyelmű ígéretek be nem váltásával, nemtörődomséggel miképpen lehet még a legszentebb ügy szolgálatában állók partijáról is elvenni a hiveket, a leggyülmötebb, a legmegvetettebb emberek s azok céljainak. Ebből láthatjuk, mennyi mindent kellett elkövetniök a koalícióbeli férfiaknak, hogy eltérítsék a maguk oldala mellől azok hata mas falankasztát, akik a negyvennyolcas és függetlenségi eszmékért, elveikért még az életüket is feláldozták.

— Hát eleresztene? Félesztendei házasság után? Magamban? Egy idegen emberrel? Akivel meg is esalhatom.

Gábori mit sem tud ezekről a viharos kérdésekről. Olimpiai nyugalommal oszt és laposan de melegen rápillantva a feleségére, szól:

— Menj édes.

Az asszony összeszorítja az ajkait és válaszol magának:

— Hát vége. Megesalom. Már szertöm van.

Nyul a keztyűje után és ránéz az ügyvédre. Csak most nézi meg. És a keztyűjét teszi vissza. Cirnos szöke bajusza van az ügyvédnek, állán kis légyszakáll. Félig már felállt, de nem tudja, mi lesz, jön-e az asszony. Nagyon türelmetlen és borzasztó fél-szeg és olyan szimpla, hogy még csunyanak se lehet mondani. És félig állva, félig ülve, aggodalmas arccal, összeráncolt homlokkal szól:

— Bizony gyerünk, nagyságos asszony. Már nagyon éhes vagyok.

Az asszony egészen belédől, belésemmissül a bőrpárnákba. Még egyszer ránéz a férfira, azután mintha a szemével visszadobná a képet. Mint mikor az izetlen ételt kiköpi az ember. És esendesen mondja:

— Nem megyek, ügyvéd ur. A fejem fáj.

Ezelőtt négy esztendővel, mikor a Kristóffyék hatalmuk birtokában voltak, — nem merészeltek volna Arad, de még kevésbé intelligens város falait személyükkel bemocskolni, mert bizvást el lehetek készülvé arra, hogy ott olyan fogadtatást készítenek nekik a feidühödött igaz hazafiak heves indulata, melyből másodsor már csak fizikai okokból sem kérhetnének.

De ma programbeszédet tart Kristóffy, az igaz, hogy a legaktuálisabb, a legszimpatikusabb témáról, az egyenlő, titkos és községenkénti választójogról, de még sem szabadna ilyen rövid idő alatt a közhangulatnak annyira megváltoznia, hogy még az ilyen program megtartása lehetővé legyen annak a férfiúnak, ki uralkodásának idején nem tisztelte sem az egyesülési, sem a szólásszabadságot, de még a sajtószabadságot sem.

Ime, ennyire züllettek közállapotaink, ennyire jutottunk a politikai dogmák hirdetésében, hogy azoknak nyilik beszédjük nyomán virág és babérrdő, kik mindenkor még az emberi jogoknak is esküdt ellenségei voltak, ha a hatalom, s önös érdekeik úgy kívánták. S még a sajtó is szimpatikusan fogadja a vakondok politikusként napfényen való sülkérézését. Szinte dieshymuszokat fujnak az eljött Messiásnak, ki hirdeti azokat az ígéket, melyeket uralkodásának idején megtagadott, s amely csak arra szolgál most neki, hogy kisdéd politikai játékaiból kezdhesse, s mint az előjelek mutatják, a siker teljes kilátásával.

Mi azonban nem vagyunk a pillanat hangulatának fellobbanó véru bajnokai. Mi nem úgy itéljük meg az embereket, ahogyan azokat ünneplik vagy leszidják, hanem szigorúan emlékezetünkben tartjuk, nem csak jelenüket, de multjokat, sőt azt a jövőndőjüket is, melyre ők minden áron törekednek.

Mi nem fogjuk Kristóffy Józsefet dicsérni akkor, amikor az elvakított tömeg diadal ordítása közepette, mint győzelmes triumfátor tartja bevonulását, amiképen nem gáncsoljuk az ő helyes cselekedeteit, aki a jó utra térve, eltévelyedésükből, az ország hasznára akarnak közreműködni.

A politikai szereplés nyílt lapján mindenkinek be van jegyezve a multbeli ténykedése. Azt onnan sem kitörülni, sem kivakarni nem lehet, világit vagy árnyékolat vet elkövetőjére, egyre megy, az a történelem számára készült, azt semmiféle hangulatnak meghamisítani nem szabad.

Az általános, titkos és községenkénti szavazatjog a jövőndő, azt sem elnyomni, sem megsemmisíteni nem lehet, de viszont nincs is szüksége arra, hogy Kristóffy József és hasonlók apostolkodjanak mellette.

De há! Tempora mutantur, et nos mutamur in illis, mondja a latin idézet. S ennek eklatánsabb példáját nem is szolgáltathattuk volna, minthogy e helyen emlékezetbe hoztuk a Kristóffy féle választási epizódot.

EGYHAZ.

Az alsószabolosi református egyházmegye. Görömbey Péter esperes elnöklésével tegnap tartotta meg közgyűlését Nyiregyházán, a vármegye székházának nagytermében. A gyűlésen a folyó ügyeken kívül az egyházkerület májusi közgyűlése elé kerülő ügyeket készítették elő.

Az országgyűlés összehívása.

Uj miniszterek és államtitkárok.

Khuen Bécsben.

— április 14.

Az új országgyűlés összehívása május tizedikén fog megtörténni. Az 1874: XXXIII. t. c. 56. §-a értelmében ezen a napon teszi közé Khuen gróf miniszterelnök belügyminiszteri minőségben azt a körrendeletét, melyben megállapítja az

uj választások időpontját. Ez a miniszteri rendelet, mely az összes törvényhatóságoknak szól, ahoz a királyi kéziratához fog kapcsolódni, melyet ugyanakkor publikálnak és amely az új országgyűlést június huszonkettedikére hívja össze. Az új választások tehát június elseje és tizedike közötti tíz nap alatt fognak lefolyni.

Mint értesülünk, a jövő heti minisztertanácsban, amely után Khuen Bécsbe utazik, az új országgyűlés összehívásának formalitásain kívül, meg fognak állapodni a még üres miniszteri és politikai államtitkári állások betöltése iránt. Hir szerint a király személye körüli miniszter mégis báró Jósika Samu lesz, míg a horvát miniszterrel Rakodczay Pált szemelték ki. A politikai államtitkárságokat így töltik be: honvédelem báró Solymossy Ödön, pénzügy báró Lévy Lajos és kultusz Návay Lajos. Ezekkel a kinevezésekkel befejeződik a kormány kiegészítése.

Khuen, kinek egészségi állapota miatt még üdülnie kellene, nem megy Abbáziába. Tisza István és társai ugyan erősen biztatják, — hogy menjen nyugodtan Délre, de ő, tekintettel a munkapárt zavaros viszonyaira, nem meri elhagyni a helyét, mert attól tart, hogy távolléte alatt Tiszák egészen felborítják a helyzetet. Így tehát Budapesten marad s a jövő héten Bécsbe utazik, hogy megtegye előterjesztéseit az új országgyűlés összehívására s a még hiányzó miniszteri és államtitkári kinevezésekre vonatkozólag.

IRODALOM.

Darkó Jenő könyve. Dr. Darkó Jenő, a debreceni főiskola bölcsészeti fakultásának nagytehetségű fiatal tanára, forrásmunkaszámba menő becses könyvet írt s adott ki a napokban, ezen a címen: *A magyarokra vonatkozó népvételek a bizánci iróknál.* A mű ismertetésére még visszatérünk.

Ifjusági író — rablóvezér.

Világraszóló leleplezés.

— április 14.

A német lapoknak világraszóló szenzációjuk van. Mélységes nemzeti gyásként írnak arról a hatósági tárgyalásról, melyen kiderült, hogy May Károly, a nagy német ifjusági író, akinek az utleírásait minden kulturnemzet ifjusági könyvtáraiban egész sorozatban őrzik, szélhámos plagizátor és ifjú korában rablóvezér volt.

A mult hét szerdáján egyik nagy berlini hírlap hasábjain óriási feltűnést keltő cikk jelent meg Lebruss Rudolf ismert német kritikus tollától. Lebruss Rudolf May Károly irodalmi munkásságáról írva, a népszerű író *aljas kalandornak, züllött tolvajnak* nevezte. A cikk óriási felháborodást keltett. May Károly világhírének megsufolását nemzeti ügyé fújták föl, az összes lapok lázongva követelték az ügy tisztázását, s így történt, hogy a Lebruss Rudolf ellen indított sajtópör soronkívül került a berlini járásbíró elé.

A berlini újságok vezetői irtak May Károly mellett, s a legsúlyosabb megtorlást követelték. Az egész német sajtó tele volt May Károly irodalmi munkásságának méltatásával, de nem is esoda. May munkái egész könyvtárt töltenek meg. Kalandos utleírások, afrikai történetek pompás előadásban töltik meg azt az ötven kötetet, amelyet May Károly husz év óta összeírt. Alig akad Európában iskola, amelynek könyvtárában ott ne találunk a híres német ifjusági író utleírásait. Elképzelhető tehát az izgatottság és felháborodás, amivel az író ellen váratlanul felmerült támadást tárgyalták.

A kritikus hallgatott. Nyugodtan bevárta sajtópörének tárgyalását. Berlinben tegnap történt meg a szenzációs tárgyalás. Óriási tüntetés, ünneplés előzte meg. Az ifjuság a vállán vitte be May Károlyt.

A tárgyalás során aztán világra szóló szenzáció pattant ki. Lebruss Rudolf minden állítását bizonyítani kívánta s a bíróság helyt adott a kritikus kérésének. Mikor ez megtörtént, May Károly halálsápadtan roskadt a székére. Ez a jelenet óriási hatással volt a közönségre. Lassan kiürült a terem, senki sem akart tanúja lenni a világhíres író leleplezésének.

Lebruss felsorolta bizonyítékait és a bizonyítás porba sújtó adatokat tárt az egész világ elé.

Kiderült, hogy May a mult század hetvenes éveiben csalásért és lopásért négy évi és egy havi fegyházra ítélt, majd néhány évvel később váltóhamisításért és csalásért ugyancsak négy évi fegyházbüntetést szenvedett el. Mikor kikerült a fegyházból, mint egy rablóbanda főnöke tengette életét.

Lebruss Rudolf hiteles okmányokkal bizonyította, hogy May Károly ifjúkorában mint tanítóképezdei növendék és később, mint tanító, aljas módon társainak könyveit, ruháit lopkodta és adta el, hogy a pénzt züllött barátjaival elmulassa.

May reszketve, könyvek között vallotta be, hogy a felsorolt tények megfelelnek az igazságnak.

A bizonyítás során Lebrussnak a plágiumra vonatkozó állításai is beigazolódtak. Kitűnt, hogy May világhírű munkáiban más utleírók és geográfusok műveit teljességgel kifosztotta és amit mint saját tapasztalatait és viselt dolgait ír le Afrikában és az india-nusok között, azokat mint rablófőnök hajtotta végre.

A bíróság a bizonyítékok előterjesztése után az eljárást befejezte, a vádlottat felmentette és Mayt a költségek megtérítésére kötelezte.

Az ítéletről a lapok mint nemzeti csapásról, mint az emberiség gyászáról emlékeznek meg.

SZINHAZ.

* **Heti műsor.** Pénteken: Táncoz huszárrok (operett). Szombaton: Edes teher (énekes vígjáték). Vasárnap délután: Tanító (színmű), este: Luxemburg grófja (operett).

Ipari sztrájkok Debrecenben.

A pékek megkezdték, a szabók folytatják.

Debrecen, április 14.

A mindinkább dráguló szükségleti cikkek, a nehéz megélhetési viszonyok egymásután adják a munkásság kezébe a sorsuk javítására legnagyobb fegyvert: a sztrájkot.

Ma délben a sütőmunkások beszüntették a munkát s memorandumot terjesztettek a mesterekhez, melyben béremelést követelnek.

A tárgyalás a segédek és a mesterek között folyamatban van. Valószínű, hogy igen rövid idő alatt meg tudnak majd egyezni.

Nagyobb arányúnak ígérkezik a szabók sztrájkja. A szabómesterek és segédek között szombaton jár le az a kollektív szerződés, melyet pár év előtt kötöttek. — Akkor emelték a segédek fizetését, most újra emelni kívánják, mert ellenesetben hétfőn megkezdődik a sztrájk. A tárgyalások szakmabeliek közt is folyamatban vannak.

Mindkét sztrájknak pedig a közönség fogja meginni a levét. — A munkások és munkaadók megegyeznek s nagyon egyszerűen felemelik a kifli és az öltönyök árát. Így volt ez már tavaly is, azelőtt is, a fogyasztó közönség húzza mindig a rövidebbet.

MŰVÉSZET.

Botrány a Mücsarnokban. Az utóbbi időben egymást érik a Mücsarnokban a botrányok. Az a skandalum, amely most pattant ki, fölülmul minden eddigit. A Mücsarnok legkiválóbb műveit — festményeket és szobrokat — ismeretlen tettesek a fölismertelenségig átfestették, megcsontították úgy, hogy a legkiválóbb művészi alkotásból értéktelen szemetek lettek. Már a téli tárlaton történtek képrongálások, a tetteseket azonban nem tudták kinyomozni. A minap, közvetlenül a tavaszi tárlat megnyitása előtt, egyszerre tizennégy képet pusztítottak el, sőt a szobrokat sem kimélték meg a barbár kezek. Művészi körökben érthető felháborodást keltett a hallatlan brutalizmus, amelyről úgy hírlik, hogy az Országos képzőművészeti főiskola növendékei közül követték el többen. Ezt a Mücsarnok állítja. Viszont Várady Szilárd, a képzőművészeti főiskola igazgatója lehetetlennek tartja, hogy az intézet növendékei között akadhatna egy olyan ember is, aki képes lenne a vandalizmusra. Hir szerint a nyomozás a közeli napokban a bűnösök névsorát is megállapítja.

A zenekonzervetórium folyó hó 17-én délelőtt 11 órakor rendezi 3-ik növendékvérsenyét, melyen az intézet zenekarán kívül a gyakorló, közép és kiművelési osztályok következő tanulói vesznek részt: Trnka Rózsika, Hartstein Margit, Papp Irén, Némethy Mariska, Raics Jenő, Zelinger Győző. Nagy Ida, Dávidházy Mariska, Trigarszky Emil, Ipp Rózsika, Sztonkay Éva, Beck Jozefa, Gulyás István, Polster Erna, Kiss Rózi, Kiss Mariska, Suranyi Olga, Matolesy Tibor, Csillag Margit, Nagy Andor, Hetey Zoltán, Kiss Aranka, Popper Ferenc, Burger

A Központi Cipő- és Kalap-áruházban

DEBRECZEN, Dréher mellett

költözködés miatt

a raktáron levő összes

cipők, kalapok és fehérneműek

gyári árban adatnak el.

Telefon 435. sz.

Eszti és Irinyi Ilke. — Belépődij nincs. Az érdeklődőknek P. Nagy Zoltán igazgató (Piac-utca 26.) szívesen szolgál meghívóval. A páholyok a közreműködők hozzátartozói számára tartanak fenn.

Az Odol nevezetes tulajdonsága, hogy a szájnak bámulatos, diskret, kellemes illatot kölcsönös, mely az Odol sajátosságos, tartós hatása folytán a szájból örökig megmarad.

Udvari botrány.

A trónörökösné megszégyenítése.

— április 14.

Az „Egyetérés“ ma feltűnően érdekes hírt közöl a „Zrínyi“ hajó vizreboesátásáról szóló tudósításban. Az „E—s“ értesülése szerint az ünnepélyen általánosan feltűnt, hogy a trónörökös-pár érkezésekor — holott ezt így írja elő az etikett — Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő még nem voltak az udvari pavillonban.

Szándékosan történt a késés, nehogy Mária Valériának fogadni kelljen Hohenberg Zsófia hercegnőt, a trónörökös nejét. A trónörökös-pár várt a főhercegnőre, aki mikor megérkezett, hideg, csaknem sértő fejbőlintással üdvözölte a trónörökös és nejét, s az egész időn át többé figyelemre sem méltatta őket.

A trónörököshöz közel állók látták, hogy fehérre válik arca és az ajkára harap. A szemei villámokat szórtak és semmivel sem leplezte, hogy nagy megerőltetésbe kerül hidegvérének megtartása.

Az ünneplő közönségnek csaknem elállott a szíve verése. Mária Valéria főhercegnő továbbra is úgy tett, mintha a trónörökös-pár egyáltalában nem lett volna jelen és ha ténnet, hátat fordított Hohenberg Zsófiának. A hercegnő zavartan babrált a kezében levő virágcsokron és többször kérő pillantásokat vetett férjére. Végtelenül kínos, hosszú percek teltek így, amíg végre megkezdődött az ünnepi aktus, amely elfoglalta a főhercegnőt. A vizreboesátás után Ferenc Ferdinánd és neje nyomban hajóra szálltak és Gradó irányában elhajóztak, míg a főhercegi vendégek csak ezután távoztak.

UJDONSÁGOK.

Szeszélyes április.

Nem hagyja el április most sem a sablont, ő nem akar modern lenni, hű marad ősi hagyományaihoz. Szeszélyes, mint a szép asszony, ki válogatott kinzásokkal, folyton változó kiizásokkal gyötri imádóját. Meghozta április a földnek régen szomszárított esőt, amely napok óta egyszer csendesen permetezik, azután zuhog, mint a nyári zivatar, majd hirtelen eloszlanak a felhők és kisüt a nap, hogy csillogó sugaraival be- aranyozza az esőtől beázott világot. Alig melengtet fel bennünket a napsugár, ismét visszatérnek a felhők és megint csak megindul az eső.

„Sir az ég az egyik szemével, a másikkal meg nevet“, mondja a nóta, melynek szavai legjobban ráillenek erre a bolondos időjárásra. Reggel esőre kelünk, az utcán napsütés fogad, de alig vagyunk künn néhány percig, megáztat a hirtelen meginduló eső. Április talán azért olyan gögös és játszik velünk asszony módjára, szeszélyesen, huncutul, mert tudja, hogy az ő érdeme nagy: meghozta a régen várt tavaszt, melynek langyos esője új életre frissíti a hideg szél-től kitikkadt földet. De hát azért még sem illendő így bánni velünk, akik hozsannával fogadtuk megérkezését.

Adjon már ez a kiszámíthatlan, szeszélyes április jó időt is, tavaszi napsütést, melegséget, mert a télikabátot alaposan meguntuk és a hosszú tél után megérdemlünk már egy kis üde, szép, ragyogó tavaszt.

— **Bakonyi Samu Tisza beszédéről.** Tisza István grófnak Debrecenben tartott vasárnapi beszéde, a tévedéseknek és ferdtéseknek ez a klasszikus sorozata, még a vele egy politikai hitet vallóknak jogos bírálatát is kihívta, főleg azon részeit miatt, melyekben Tisza egy mintaszerűen konzervatív államférfi areképét adja magáról. A debreceni függetlenségi párt országos nevű egyik képviselőjelöltjétől, dr. Bakonyi Samutól lapunk vasárnapi számában minden részletre kiterjedő, a Tisza beszédének összes tévedéseit kimutató hosszabb cikket lesz módunkban közölni. — Örömmel jelentjük ezt a hírt előre s felhívjuk olvasóink figyelmét a nagytudásu, jeles politikusnak vitairat jellegével bíró vasárnapi cikkére.

— **Eskütételek.** [Dr. K. Szalay Béla és dr. Bruchner Ernő orvosok, akiket Domahidy Elemér főispán 1b. főorvosokká nevezett ki, ma tették le a hivatalos esküt Kovács József polgármester kezébe.

— **600,000 korona az Akadémianak.** Napok óta kíváncsian várja az ország közönsége annak az ismeretlen mecénásnak megne-

vezését, ki a minap 600,000 koronát adott az Akadémia számára azzal a rendeletével, hogy ez összegből külföldi egyetemeken a magyar nyelv és szépirodalom számára tanszakokat tartanak fenn. Legutóbb Széchenyi László grófot s nejét emlegették adakozókként, ma aztán kiderült, hogy a nagy alapítványt Wohl Aladár, a milliós Wohl-per ismert szereplője tette le Görgey István közjegyző kezébe. Az ellene emelt vádakra ha a hír igaz, Wohl méltóbb és ragyogóbb választ nem adhatott.

— **Április 14.** Suhanva száll az idő, gyorsan felejtene az emberek. Hatvanegy évvel ezelőtt igazsága tudatában kimondta a nemzet a Habsburg-ház detronizálását. Kimondotta pedig itt Debrecenben, az ősi Nagytemplom sokat megért, sokat látott falai között. A fényes korszak letűnt. Az emlékezés lobogó fáklyájával eleinte még megvilágította ezt a napot is és ha csendben, ha csak bensőleg is, de megemlékeztek a debreceniek április 14-ikéről. De az emberek jeges közönye az idők multával eloltotta az emlékezés fáklyáját. S ma, mikor a kétségbejött politikai helyzetben szorongó szívvel, reménykedve kellene vigaszt és tanulságot keresni elmúlt idők fenséges napjainak történetében, ma, mikor az egész országot bevilágító máglyákat kellene gyújtani minden emléknapon, hogy azoknak fénye az összetartó, közös célért közös erővel harcoló lelkesült nemzet hatalmát és erejét mutassa meg: ma nemhogy ünnepet ülnék április 14-én, hanem talán senkinek eszébe sem jutott, hogy ez a nap kiemelkedik az egyhangu, szürke hétköznapok sorából. Szomorú idők szomorú állapotok!

— **Domahidy kinevezése.** Ma délelőtt értesítette Hazai Samu honvédelmi miniszter Debrecen városát, hogy Domahidy Elemér főispánt az állandó vegyes felülvizsgáló bizottság polgári elnökevé kinevezte.

— **A két új tanácsnok munkaköre.** A múlt héten tartott közgyűlésen megválasztott dr. K. Tóth Mihály és Medgyaszay Miklós munkakörét a ma délelőtt tartott ülésen állapította meg a tanács. Eleintén úgy tervezték, hogy a gazdasági ügyosztály vezetője Csóka Samu lesz, Medgyaszay Miklós az adóügyeket, dr. K. Tóth Mihály pedig a kulturügyeket fogja kezelni. Ez a változás nem történt meg főleg az adófizető közönség szempontjából, mert a most folyó adó-kivetésnél gyakorlott emberre lévén szükség s így Csóka Sámuel is azon az állásponton volt, hogy a közönség iránti megbecsülésből kifolyólag egyelőre neki az adóügyosztály élén kell maradnia. A gazdasági ügyosztályt tehát Medgyaszay Miklós látja el a jövőben míg dr. K. Tóth Mihály csakugyan a kultur-ügyosztály vezetője lett.

— **Mérnökök társasvacsorája.** A „Magyar mérnök és Építész Egylet“ debreceni fiókja f. hó 14-én, tegnap este 8 órakor az Arany Bika szálloda kis éttermében családi vacsorát rendezett. Az étkezés ótlap szerint történt.

„SAVOY“ BUDAPEST,
VIII., József-körut 16.
A Nemzeti Színház közvetlen közelében.

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 K-tól feljebb. Elsőrangú étterem.

Balogh Ferenc kitüntetése.

Dr. Balogh Ferenc debreceni theológiai tanárt, a kitünőt tudóst megérdemelt kitüntetés érte tegnap. A magyar tudományos világ két kitünősége: Zsilinszky Mihály és Nagy Gyula a Magyar Tudományos Akadémia II. osztályába levelező tagnak ajánlották az ősz tudóst, akit e díszes helyre bizonyára meg is választanak.

Bacsinszky Vladimir karrierje.

A fővárosi lapok mai számai közölték, hogy az új M. Á. V. elnökgazgató-helyettes Bacsinszky Vladimir dr. zágrábi üzletvezető, volt debreceni üzletvezető-helyettes lesz. Ezzel a hírrel szemben arról értesülünk, hogy Bacsinszky az államvasutak általános osztályának vezetője lesz, amely minőséggel azonban nem jár az elnökgazgató helyettesi cím.

A nagyerdei iparvágány. Debrecen város törvényhatósági közgyűlése engedélyt adott a debrecen-hajdusámsoni vasut részvénytársaságnak, hogy a nagyerdőn keresztül egy vágányt építhessen a teherforgalom lebonyolítására, hogy a Simonyi-uti személyforgalom akadályokba ne ütközzék. A vágány kiépítését legközelebb megkezdik. A társaság tegnap kérelmet intézett a tanácshoz, amelyben az elfoglalt területekre vonatkozólag hiteles okiratot kér a telekkönyvi bejegyzés eszközölhetése végett.

A braganzai herceg váltói.

A londoni Emerald Mines Compagnie Ltd. igazgatójának és társainak bünperében, melyben tudvalevőleg a Debrecenben is jól ismert Ferencz József braganzai herceg sokat emlegetett váltóiról van szó, a Landgericht tegnap meghozta határozatát, mellyel a terheltet vád alá helyezi. A vád Clarke igazgatótól kívül Lesenberg százados, az ügynökként szereplő Teltz nyugalmazott főhadnagy és Rötzel ügynök ellen irányul. Clarket csalás, a többieket pedig csalási kísérlet miatt fogják felelősségre vonni. Ferencz József braganzai herceg kijelentette, hogy az esetben, ha mint tanut megidézik, kész annak eleget tenni és mint tanu Berlinben a tárgyaláson megjelenni.

Tüdőbetegek körmenete. A fővárosban kétségbeesett demonstrálásra határozták el magukat a modern kor szerencsétlenei, a tüdőbetegek. Mint tudósítónk telefonon jelenti, Budapesten mozgalom indult meg aziránt, hogy május elsején 800 tüdőbeteg tüntető felvonulást tartson. A kezdeményezők plakátokon hívják fel tüdőbeteg embertársaikat, hogy csatlakozzanak hozzájuk és így juttassák kifejezésre követelésüket, hogy a társadalom gondoskodjék róluk. A példátlan felvonulás — elképzelhető — szomorú látvány lesz.

Miniszteri jóváhagyás. Tudvalevő, hogy Debrecenben magyar tőkével új biztosító intézet létesül. A város a biztosító intézet tőkéjéhez 200 ezer koronával járult hozzá. Az erről szóló közgyűlési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

Vojtha Antal névváltoztatása. Mint már egyszer említettük is, Vojtha Antal, a szabadkai pör egyik hőse többek

előtt azt a kijelentést tette, hogy nevét meg fogja változtatni, mert Vojtha név alatt a jövőben nem reuzálhat. Hogy ez a dolog nem a rossz nyelvek beszédje volt, bizonyítja a belügyminiszternek Hódmezővásárhelyhez küldött leirata, melyet ma küldött a városnak és melyben Vojtha Antal nevének „Vásárhelyi“-re változtatása ügyében a tanács véleményét kéri.

Hajdu megye választói. Hajdu vármegye országgyűlési választóinak névjegyzékét állítják most össze a megyeházán. A névjegyzék az 1911. évre szól s az eddigi adatok szerint a választók száma megnövekedett. A megye központi választmánya e hó 16-án, szombaton tart ülést, amelyen a további teendők megbeszélésével foglalkozik.

Eröss püspök körútja. Eröss Lajos debreceni ref. püspök gróf Degenfeld József főgondnok tegnap fenesi és remetei híveit látogatta meg Bihar megyében. A püspököt lelkes ünnepléssel fogadták. Holnap Belényes-Ujlakon fognak egyházi látogatást tartani.

Hadnagy és cselédeány. Lapunk e hó 9-iki számában ezen a címen merőben téves közlemény látott napvilágot. Megbizhatatlan volt a forrás, honnan az adatokat kaptuk, s magunk örülünk legjobban, hogy a sajnálatosan téves közleményt helyreigazíthatjuk. Tehát: a cikkben szereplő hadnagy nem tagadta meg a segélynyújtást, sőt ellenkezőleg odáig ment az uri lojaltságban, hogy a bíróság által megszabott tartási összegnél magasabbat juttatott a vádlottnak. A vádlott nem cselédeány, hanem a polgári osztályhoz tartozó nő volt. A tartási összeg tekintetében nem áll az, mintha ez összeget „nem lehetett volna behajtani“, ellenkezőleg a tartási összeg az utolsó fillérig kifizetést nyert. Ezek voltak ime közleményünkben a lényegbeli tévedések, s ismételjük, mi örülünk legjobban, hogy helyreigazításunkat az igazság érdekében ezennel közreadjuk.

A város az ásatásokért. Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt tartott ülésén 300 koronát szavazott meg a városi múzeumnak ásatási célokra. A megszavazott összegeket egyben ki is utalták Zoltay Lajos múzeumőr kezébe.

Az Árpád-téri templom ügye. Debrecen város közgyűlése a református egyház kérelmére, az Árpád-téren építendő ötödik ref. templom és papilak céljaira egy területet szavazott meg. Az erről szóló közgyűlési határozat azóta fennjárt a miniszternél jóváhagyás végett. Tegnap végre leérkezett a polgármesterhez a miniszter leirata, amely nem hagyja jóvá a határozatot, hanem utasítja a várost, hogy miután közterület adományozásáról van szó, ezen adományozást a szokott, törvényes formák és kellékek között hajtsa végre. Az ötödik templom ügye így nagyot késett, mert három névszerinti szavazáson kell keresztül menni az adományozásnak a miniszter akarata szerint. A tanács a leiratot kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak, amely véleményt fog mondani.

A szegényügyi biztos lemondott. Pájer József szegényügyi biztos, akit csak a múlt évben választottak meg erre az állásra, beadta lemondását. A polgármester a lemondást elfogadta, s a helyettesítéssel Csapó Istvánt bizta meg.

Verekedő betörők. Hajduböszörményből jelentik lapunknak, hogy tegnap éjjel három álarcos férfi betört özv. Kovács Istvánné házába. A vagyonos özvegy asszony kis unokájával védtelenül állott a betörőkkel szemben. Az álarcosok véresre verték az asszonyt és kényszerítették, — hogy

pénzesládájának kulcsát adja elő. A ládában azonban csak 80 koronát találtak. E feletti dühökben a szerencsétlen asszonyt újra agyba-főbe verték és zsákmányukkal odébb álltak. A rendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

Vasuti ülés. A füzesabonyi vasutársaság igazgatósága e hó 21-én ülést tart a városházán. Az ülés napirendjén több fontos ügy szerepel.

Pótlás. Megemlékeztünk keddi számunkban az „Ifjúsági Jótékony Egylet“ sikerült vigestéjéről. Mivel az előadás nem pontosan a műsor szerint folyt le, tudósítá-
sunkból kimaradt Glück Lenke urleány nagy tetszést arató zongorajátéka. Az egyes szereplőket Kardos István ur kísérte a tőle megszokott routinnal.

Izr. hitközségi tagok figyelmébe. (Pászkaszentelés.) Az előjáróság figyelmezteti mindazon hitk. tagokat, kik pászkát még nem rendeltek, hogy a rendelést ma délután 4 óráig eszközöljék, mert a később jelentkezők semmi körülmények között pászkát kapni nem fognak.

Ellopott fülbevaló. Orbán János Hunyadi-utca 19. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlenek ellen, ki Erzsi nevű négy éves leányának füléből az utcán a fülbevaló ellopta.

Talált tárgyak. A belvárosi rendőrkapitányság közhírré teszi, hogy a kapitányságra néhány darab zsákot, egy pénztárcát pénzrel, egy gyűrűt, egy pénztárcát és néhány darab bőrt vittek be, mint talált tárgyakat. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a belvárosi kapitányságnál.

Az osztálysorsjáték tegnap huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

15,000 koronát nyert: 85371.
5000 koronát nyertek: 76976 86338.
2000 koronát nyertek: 3444 4899 12221
12368 23401 27781 30574 38445 39413 42771
57392 67316 69295 70240 70914 75228 76443
78485 83848 86272 102600 103744 104995
109989.
1000 koronát nyertek: 1549 2054 8177
8361 10272 12093 17047 17110 17254 19195
21249 21517 22720 23982 24489 24500 25806
28358 36897 46986 41797 46788 47423 48411
48604 53607 54556 55251 63797 64836 66066
66275 67125 69317 71194 72020 72471 73600
78808 79668 81530 85335 86177 87193 88147
91330 93904 94851 97916 98722 105951 107076
107642 108976
500 koronát nyert: 830 1438 5865 6491
6698 6935 7936 8472 9613 11996 13741 14124
14518 14759 15393 16385 46775 17044 19164
19779 20236 20468 21290 22845 25428 26418
30802 33617 36059 37480 41176 44186 44699
48728 49535 19794 50146 54317 55346
58142 61002 61094 62034 66183 66198 66529
67154 67969 69005 70189 71780 72616 79103
79552 83884 86315 87299 88412 91433 93380
94462 94784 95648 95997 97004 102858 102653
103145 103874 103907 103956 104473 107722
109002.

Menyasszonyi kelengyékét kitünő minőségben és a legszebb kivitelben szállít Kardos László vászon- és fehérnemű üzlete, Kossuth-utca 9. Tessék árjegyzékét kérni.

Táncrendeket és rendező-jelvényeket legszebb kivitelben Dávidházy Kálmán könyvkötészete készíti.

Kölcsönöket ház- és birtokvétele, avagy építkezésekhez legelőnyösebb feltételek mellett nyújt a Kereskedők és Iporosok Hitelszövetkezete Csapó-utca 1. sz.

Választási tollakat és jelvényeket legszebb kivitelben és legolcsóbban készít Dávidházy Kálmán könyvkötészete.

BISOTKA ISTVÁN
építész, építőmester.

Elvállalja:
mindenrendű épületek tervezését, építését
átalakítását.

Építési irodája: Péterfia-utca 71.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
 vése- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukor-
 betegségnek, vörheny- és hurutos bántal-
 maknál kitűnő hatása.
 Természetes vasmentes savanyúvíz.
 Kapható érvényviskoreskedésekben és gyógyszerüzletekben.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvator-forrás-
 vállalat, Budapest, Rudolfsrakp. 8.

TÁVIRATOK.

Roosevelt nálunk.

Pozsony, április 14. Vasárnap fog át-
 utazni Pozsonyban Roosevelt, a volt ameri-
 kai elnök. Pozsony városa nagy fogadtatásra
 készül. Az elnököt a polgármester fogja üd-
 vözölni, aki rövid ott tartózkodás után Eber-
 hardra utazik gróf Apponyi Albert látogatá-
 sára.

Csökken a kivándorlás.

Nyiregyháza, április 14. Szaboles vár-
 megyéből a kivándorlás az év folyamán
 öröndetesen csökkent. 1909. évi január hó
 1-től április hó 1-ig 2056 egyén folyamodott
 utlevélért, addig 1910. év ugyanezen idő-
 szakában 1113-an kértek utlevélet.

Mi történt a tőzsdén.

Budapest, április 14. A budapesti
 tőzsdén ma élénk élet uralkodott.
 A gabona árakban nagy esések
 állottak be. Ennek oka az, hogy az
 egész országban nagyon jól állanak
 a vetések.

A miniszterek jelölése.

Budapest, április 14. Ma délelőtt kül-
 döttség tisztelt Hieronymi miniszternél,
 akit meleg szavakban üdvözölve, felajánlot-
 ták neki a pozsonyi I kerület jelöltségét. A
 miniszter megköszönte a bizalmat és kijel-
 entette, hogy a jelöltséget elfogadja. Egy
 másik küldöttség Serényinek ajánlotta fel a
 besztercebányai jelöltséget. Serényi a je-
 lötséget elfogadta.

A Rokszin-féle váltóper aldozata.

Nagyvárad, április 14. A jogász-
 világ nagy érdeklődéssel kíséri azt
 a nagy váltóhamisítási pert, amely-
 nek dr Rokszin György nagyváradi
 oláh fiskális a főszereplője. Már
 napok óta tárgyalja a szenzációk-
 ban gazdag bünpert a nagyváradi
 törvényszék. — A per folyamán
 sok előkelő állású ember lett kom-
 promittálva, a többek között dr
 Barb Partén nagyváradi járásbíró
 is. A per már áldozatot is követelt.
 Ma kellett volna kihallgatni Po-
 rumb Kornélnak, az egyik hamisít-
 ónak anyját, ez azonban a ki-
 hallgatás előtti éjjelen a Körösbe
 ugrott, ahonnan holtan huzták ki. A
 tárgyalást elhalasztották.

A „Zrinyi“ vízrebocsátása.

San-Marcó, április 14. Ma bocsátották
 vizre a monarchia legnagyobb esatahajóját
 nagy ünnepségek között. A vízrebocsátásnál
 jelen volt Ferencz Ferdinánd trónörökös is.

Gyilkol a gép.

Nyiregyháza, április 14. Csonka István
 napszámos a nyiregyházi gazdaságban a
 szecskavágó gépnél dolgozott. Tegnap munka
 közben a gép nagy kereke elkapta jobb kar-
 ját és azt teljesen összezúzta. Haldokolva
 vitték a nyiregyházi kórházba.

Öngyilkos gabonakereskedő.

Jászberény, április 14. Lusztig Herman
 gazdag gabonakereskedő tegnap a tőzsdéről
 táviratot kapott, melyben tudatták, hogy kö-
 téseinek sokat vesztett. A távirat elolvasása
 után szobájába ment és ott revolverből több-
 ször magára lőtt. Életbenmaradásához nincs
 remény.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatózsde.

(Déli záriat.)

Budapest, április 14.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv ese-
 kely. Lanyha irányzat mellett 14000 méter-
 mázsa került forgalomba 15—20fillérrel olcsóbb
 árakon. Egyéb gabonanemek közül zab és
 rozs változatlan, a többi nyugodt. Idő: szép.

Buza áprilisra	13'07—08
Buza májusra	12.82—83
Buza októberre	10.81—82
Rozs áprilisra	névleges
Rozs októberre	0.00—00
Zab áprilisra	8.32—33
Zab októberre	7.07—08
Tengeri májusra	5.83—84
Tengeri októberre	6.02—03
Repece májusra	13'80—90

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Lopás és orgazdaság.** Folyó évi
 január 22 én éjjel Bostyán István hosszu-
 pályai gazdasági eseléd gazdájának, Dank
 Bélának dohánypajtájából 9 kiló dohányt
 elloptott és eladta özv. Katona Gábornénak.
 A törvényszék tegnap Bostyán Istvánt és
 özv. Katona Gábornét 14—14 napi fogházra
 ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Meglopta a mostohaanyját.** Müller
 Zoltán 15 éves suhane, ki jelenleg a debre-
 ceni gyermekmenház lakója, folyó évi már-
 cius 2-án Tégláson mostohaanyjától, Dani-
 elik Karolintól 600 korona készpénzt ello-
 pott. A pénzzel el akart szökni, de még a
 téglási vasuti állomáson sikerült elcsipni. A
 törvényszék a tegnap tartott tárgyaláson
 javítóintézetbe való elhelyezésre ítélte a rosz
 utra tért fiut. Az ítélet jogerős.

§ **Megrögzött tolvaj.** Javíthatatlan
 fiatal tolvaj fölélt ítélkezett tegnap a bíró-
 ság. Ifj. Vadászi Gábor 17 éves hajdunánási
 lakos több ízben volt már büntetve lopásért.
 A büntetés azonban nem javított rajta, mert
 március 8-án megint rajtakapták, — mikor
 éppen özvegy Kanda Gáboré tengerijét meg
 akarta dézsmálni. A törvényszék a megrög-
 zött tolvajt egy évi fogházra ítélte. Az elítelt
 felebbezett.

Eladó
 a Lorántffy-u. 46. számú
 ház.
 Felvilágosítást ad:
Dr. Tervev Tamás
 ügyvéd
 Fiac-utca 73. sz. alatti irodája.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jót-
 állással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
 öngénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu
 és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegye.

Kellékek

valamennyi rendszerű ír. és sokszorosító
 gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sok-
 szorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.
 15 Bejárata a II-ik kapun.

„JUSTICIA“

értesítő és okmányszerző iroda.

Kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi dolgokban
 eljár és utasításokat ad. Helyben úgy mint vidé-
 ken; összeköttetései által, ügyfeleinek bármiféle
 ügyet elintéz. Tudakozódásokat és megbízásokat
 a lehető gyorsan, felelősség mellett,

vidéki ügyvédeknek is titoktartással elvégez

levélben vagy táviratban az ügy sürgőségéhez
 képest. Ellenőriz, nyilvántart, megfigyel, halasztá-
 sokat eszközöl. — Jelzálogi és mindennemű pénz-
 műveleteket közvetít. Egyes esetekre és állandó
 képviselőre alkalmas szakembereket ajánl. A díja-
 zások mérsékelték.

**„JUSTICIA“ értesítő és
 okmányszerző iroda
 DEBRECEN, Szt.-Anna-u. 22.**

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3'10 m. hosszú	1 szelvény	7 korona
elegendő teljes férfit- ruhához)	1 " "	10 "
(kabát, nadrág és mellény)	1 " "	12 "
ára csak	1 " "	15 "
	1 " "	17 "
	1 " "	18 "
	1 " "	20 "

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért
 éppugy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyem-
 kamarnit gyári árakon küld a mindenütt ismert,
 megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn 11.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyre szolgál mindenkinek, ha szövet-
 szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-
 Imhof cégnél rendeli. Oriási forgalma miatt állan-
 dóan a legnagyobb választék a legújabb szöve-
 tek közül. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis
 megrendelés teljesítése szigoruan mintahű és
 176 figyelmes.

A híres

DELEWÁRÉ-

ből még néhány ezer fajtisztán elado. — Olcsóbban mint bárhol.

Eladó továbbá a hatvan-utcai kert I-ső járás 48. szám alatt circa 900 négyszögöl

prima termőszőlő

pajtával, a legnemesebb arany- és fekete gohér, mézesfehér, rizling és bakator fajszőlőkkel.

Értekezhetni: Garai-utca 20. sz. alatt reggel fél 8-tól fél 9-ig.

!! Ujdonság !!

Valódi édes, nemes csomago rózsapaprika, kilója 3 kor. — fillér.

Valódi fűtődes rózsapaprika, kilója 280 K Gulyás (juhász) paprika kilója 2— K

Legfinomabb szegedi tojásos tarhonya, apró vagy nagy szemű, kilója 110 K

Szegedi prima szalámi a legolcsóbb napi áron.

Árúim vegytisztaságáért szavatok.

Táborszky A.

paprikakereskedő

SZEGED.

Kereskedőknek engedmény.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi**GYOMORCSEPPEK.**

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

44

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECZEN.**MOLL-FELE SEIDLITZ**

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyóhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzött székrekedés, májban-talom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszsernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósorszesz nevezetesen, mint fájdalom-össillapító bedörzsölésiszser készvény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszser.

Egy önozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta pósta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Mindenféle szőnyegek,

Agy- és asztalterítők, Flanell takarók, Fügönyök, Divántakarók, Viaszos vászon

!! LINOLEUM !!

óriási raktára

Donogán és Somossy**DEBRECZEN,**
Kistemplombazár,**Napernyő
ujdonságok**a szokott nagyválasz-
tékban megérkeztek**Bosznay J. és Társa**

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5

Képviselő és raktár:

Laczkó László urnál**DEBRECZEN.****CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD**

Budapest, Váci-körút 89.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobliok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhere-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők,
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
Pianet jr. kapálók, kukorloza-morzsológok, szecska-
vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
temes aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.**Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság**

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25. szám. Telefonsz. 107—16.

Gyártelep: Selyp. Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitűnő minő-
ségűt, mely a portlandcement szabványait 50 százalékkal túlhaladja.

APRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szolg 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. <<

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Csak párosan“, „Leander“, „Tüske-rózsza“, „Don Caesar“, „Fehérke“.

„Náni“ jeligére levél van a kiadóban.

„Kellemes órák“ jeligére kívánt helyre levél ment „Leibától“.

„Jó barát.“ Egy kis türelmet s holnap, azaz csütörtökön reggel levél megy a kívánt helyre.

Fess urhölgyet támogatnék kettőszáz koronával havonta, ki állandó barátom lenne. Leveleket „Párisi 35“ jeligére Budapest, főposta restante kérek.

Intelligens fiatal ember, fiatal leány vagy asszonyka állandó barátja lenne. — Levelet a Főpostára „Kellemes órák“ jelige alatt s kérem egyuttal e lapban jelezni.

Kérném azt a barna kis babát, ki a múlt pénteken szervuszt intett balkezeivel visavisának, — kilétét tudom — írjon a kiadóba „Tóga“ címre, hogy hol és mikor mondhatnám el eddigi észrevételeimet.

Házasságokat teljesen díjtalanul közvetít a „Hymen“ házassulandók hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatványszámot. Budapest, IX. Kinizsi-u. 19. II. e. 11. Válaszbélyeg.

Ajánlat.

Jó állapotban levő modern fűszerüzletberendezés eladó. Értekezhetni Mayer Jenő és Béla cégnél Piac-u. 33.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon asztal erítő, szövet és csipkefüggöny, futó- és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükkör, kép és butor, csekély havi részletre. Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. Tisztelettel Káisor Salamon Hatvan-u. 2. Telefon 685.

Mazsola 40, dió 24, lekvár 30, szilva 16 kr. kilója Deitsohnál Hatvan-utca

Valódi szegedi rózsza és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindenefeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsater 3. Telefon 79. sz.

Monogrammok himzését elvállalja özv. Ducsy Józsefné Darabos-u. 50.

Arofátylak, legújabb tavaszi újdonságok Vidánál, Városház alatt.

Saját termésű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző éviak, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Német nyelvi oktatási és — különösen fürdőkre utazóknak alkalmas — német tárgyalási órákat elvállalok. Cim a kiadóban.

Másolási munkákat egy jóírású fiatal ember elvállal. Cim a kiadóban.

Lakás.

Üzlethelyiség. Nagytemplom mellett két kirakattal, megfelelő raktárakkal ellátott üzlethelyiség és az abból nyíló három szobás modern lakosztály kiadó. Elfoglalható lesz az átalakítás befejezése után. Bővebb felvilágosítást nyújt a kereskedő társulat titkára.

Két száraz raktár kiadó. Hatvan-utca 69. szám.

Egy betonos hentes üzlet május 1-től kiadó Meszena-u. 18. szám.

Kiadó külön bejárattal butorozott utcai szoba előszobával. Egymalom-utca 4.

Udvari lakás: két szoba, konyha mellék-helyiségekkel május 1-re kiadó. Jó víz az udvarban. Egymalom-u. 5. sz.

Olcso nagy bolt május 1-től kiadó. Hatvan-utca 4. szám.

Kiadó Kossuth-u. 19. Két bolthelyiség májusra. Értekezhetni a háztulajdonosnál.

Ösinosan butorozott kisebb szoba kiadó Széchenyi-u. 18. Farkasnéál, ajtó 5.

Kereslet.

Ügyes leány felvétetik kézimunka üzletbe. Krausz Gyula Kossuth-u.

Jó mosóné háznál, vagy esetleg mosást elvállal. Cim Balag Vilma Csillag-u. 89.

Takarítóné alkalmazást keres. Cim a kiadóba.

Egy tisztességes vidéki lány helyben vagy Váradon kávécsarnokba, kiszolgáló lánynak óhajt menni ápril 15-re. — Ajánlatokat fizetés megjelölésével a „Debreczen“ kiadóhivatalába kérek „Kávécsarnok“ jeligére.

Gépiró kisasszony, ki kellő gyakorlattal bir, felvétetik. Cim a kiadóban.

Egy fiatal özvegy magános urnál gazdasági állást keres. Cim: Molnár Lajosné, Péterfia-u. 4.

Lapunk utcai elárusításához fluk (Rikancosok) felvétetnek.

Mindenemű régiséget vásárol. Ki? cim a kiadóban.

Lapunk kiadóhivatalába egy kifutó fiu felvétetik.

Eladás.

Építési anyagok. Használt ajtó, ablakok, kapu, kirakat, üvegfal, légszűrőcsillár, téglák és fedélszerp eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a kereskedő társulat titkára.

Szöllővessző ültetésre Ezerjő, Kövidinka 42 faj csemege elsőrendű, még kapható Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Házaladás vagy bérbeadás. A péterfiai részen Egymalom-utca 7. sz. alatt jól berendezett öt szobából álló lakás és udvar eladó vagy bére kiadó. — Bővebb értesítés Bundi-utca 3. szám alatt.

Eladó ebédlő-kredenc márvánnyal, hálószoba berendezés, ruhaszekrények, szövetbutorok, mosdó márvánnyal, zongora és gáz-luszterek. Györfly Aladárné.

Egy jókarban levő szobabutor s egy jó karban levő karikahajós gép eladó. Csemete-utca 10.

Eladó földbirtok. Biharmegyében 311 hold prima fekete föld, parcellázásra is alkalmas, kastélyllyal, 2 holdas gyümölcsös, eladó. Terményével Debreczenbe gravitál. Gonda Ede Nagyvárad Kert-utca 2.

Földbirtok 322 kat. hold, Nagyváradtól 22 kilométerre, országút mentén. vasúti állomástól 5 kilométerre eladó. Értekezhetni: Eszenyi Károlyllyal Mezőkeresztesen.

Sestakerti bor 1908. évi hordónként vagy összesen eladó. Egymalom-u. 5. szám.

Eladó lugasták. 30 darab első, 20 darab másodosztályú akácugasfa, évesfaragás, eladó. Megtekinthető Simonyi-ut 32. sz. alatti nyírlak udvarán, a házmesternél.

Lenose, konyhára, valamint vetőmagnak igen szép, zsizsikmentes, mázsája 28 koronáért eladó Dávid Sándornál Kovásznán, Háromszékmegye.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

A Darabos-utca 20. és 50-ik számú ház eladó. A tulajdonos címe a kiadóban meg tudható.

Újdonságok

női kosztüm szövetekben, francia delaineekben, ruhavásznak és zefirekben.

Nagy választékban kapható

Szabó Lajos Fiai

cégnél

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Figyelem!!
Készpénzkölcsönök.

Jelzálogkölcsön 4%, 4 1/2% és 5% amortizációra, Konvertálás, Személyhitel (bankpén 1--2 kezessel, magánpénz kezes nélkül), Örökségek vétele, Vállalatok finanszírozása, Részvénytársaságok alapítása, Fizetésektelen kereskedők kiegyelintetése, valamint

Adás-vétel.

Birtokok, házak, gyárak, üzletek, kávéházak, szállodák, vállalatok eladását vagy vételét közvetíti gyorsan, kulánsan.

ADLER ÉS SINGER

Általános Forgalmi Vállalat
Betéti Társaság.

Budapest, József-körút 21.

Szabásomért és munkámért felelősséget vállalok.

PÉNZT

mindenkinek megtakarít, aki öltönyét vagy felöltőjét

40-50 koronáért

méret után finom gyapju-
:: szövetből készített ::

Fettman Sándor
uri szabónál

KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

Gyors és pontos kiszolgálás

Bel- és külföldi szövetekből